

Náhrada škody

Odpovědnost starosty obce za škodu, kterou obci způsobil při výkonu funkce, se řídí občanským zákoníkem, vznikne-li obci povinnost k náhradě škody způsobené počínáním jejího starosty při výkonu jeho funkce, není vyloučeno, aby se po něm posléze podle ustanovení § 440 obč. zák. domáhala uhrazení toho, co musela v důsledku jeho jednání či opomenutí sama plnit. Poskytne-li v takové situaci náhradu škody poškozenému pojistitel, s nímž měla dotyčná obec sjednáno pojištění své odpovědnosti, přejde na něj okamžikem poskytnutí takového plnění nárok z regresního postihu obce vůči starostovi.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 25 Cdo 3/2018-699, ze dne 30.10.2019)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně: Generali Pojišťovna a. s., se sídlem P., zastoupená Mgr. J.V., advokátem se sídlem P., proti žalovaným: 1) M-SILNICE a. s., se sídlem P., zastoupená JUDr. D.K., advokátem se sídlem H.K., 2) Z. Ž., narozený XY, bytem XY, zastoupený JUDr. M.N., advokátem se sídlem S., za účasti vedlejší účastnice na straně žalované 1): Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group, se sídlem P., o zaplacení 4.458.349 Kč s příslušenstvím, vedené u Okresního soudu v Pardubicích pod sp. zn. 123 C 64/2013, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 26. 7. 2017, č. j. 27 Co 67/2017-658, tak, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové - pobočky v Pardubicích ze dne 26. 7. 2017, č. j. 27 Co 67/2017-658, a rozsudek Okresního soudu v Pardubicích ze dne 3. 11. 2016, č. j. 123 C 64/2013-591, ve výrocích, jimiž bylo rozhodováno vůči žalovanému 2) o nároku ve výši 4.458.349 Kč s příslušenstvím, ve výrocích o náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a žalovaným 2) a ve výrocích o náhradě nákladů řízení státu, se zrušují a věc se v tomto rozsahu vrací Okresnímu soudu v Pardubicích k dalšímu řízení; jinak se dovolání odmítá.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Pardubicích rozsudkem ze dne 3. 11. 2016, č. j. 123 C 64/2013-591, uložil žalované 1) povinnost zaplatit žalobkyni 4.458.349 Kč s příslušenstvím, ve vztahu k žalovanému 2) žalobu o téže plnění zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Vyšel ze zjištění, že žalobkyně uzavřela dne 22. 9. 2004 s Obecním úřadem XY, jako pojistníkem a pojištěným, pojistnou smlouvu, jejímž předmětem bylo mimo jiné pojištění odpovědnosti obce za škodu na životě, zdraví nebo věci jiného. Obec XY, zastoupená starostou - žalovaným 2), jako objednatel uzavřela dne 15. 4. 2009 s právní předchůdkyní žalované 1) smlouvu o dílo, na jejímž základě byla provedena oprava místní komunikace podle nabídky zhotovitele. V průběhu prací byla na požádání žalovaného 2) vytvořena na komunikaci příčná odvodňovací vlna, která vytvořila nerovnost o výšce cca 4 cm, a která nebyla žádným způsobem označena. Dne 25. 8. 2009 na tuto nerovnost najel cyklista J. V., který po pádu utrpěl těžké zranění páteře s následným ochrnutím všech končetin. K průběhu nehodového děje bylo zjištěno, že cyklista jel v místě nehody standardním způsobem a těsně před neoznačenou překážkou započal s brzděním předního kola, které se v důsledku toho zablokovalo, což vedlo k pádu cyklisty přes řídítka. V rámci likvidace pojistné události vyplatila žalobkyně poškozenému cyklistovi a Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR celkem 4.458.349 Kč a tuto částku nyní požaduje po žalovaných z titulu přechodu práva na náhradu škody. Ze znaleckých posudků soud zjistil, že právní předchůdkyně žalované 1) zvolila nevhodný způsob provedení příčné terénní vlny, zhotovila ji v rozporu s technickými normami a obecně závaznými předpisy, bez příslušné dokumentace a ohlášení, resp.

povolení speciálního stavebního úřadu. Na podkladě těchto skutkových zjištění dospěl soud k závěru, že žalovaná 1) jako profesionál v oboru měla upozornit objednatele na nevhodnost zakázky ve smyslu § 551 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku, účinného do 31. 12. 2013 (dále jen „obch. zák.“). Porušila své právní povinnosti plynoucí z § 415 zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku, účinného do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“), resp. z § 551 obch. zák., a nese proto odpovědnost za vadné dílo, které bylo ve svém důsledku hlavní příčinou úrazu V. Ve vztahu k žalovanému 2) soud uzavřel, že jednal při objednávce úpravy komunikace v pozici osoby, kterou právnická osoba (obec XY) použila ke své činnosti ve smyslu § 420 odst. 2 obč. zák., přičemž taková osoba sama za škodu způsobenou při činnosti pro právnickou osobu neodpovídá. Jelikož obci nevzniklo v souvislosti s nastalou pojistnou událostí vůči žalovanému 2) právo na náhradu škody, a to ani podle pracovněprávních předpisů, není zde dán žádný nárok, který by mohl na žalobkyni přejít, a žalovaný 2) proto není ve sporu pasivně věcně legitimován.

K odvolání žalobkyně a žalované 1) Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozsudkem ze dne 26. 7. 2017, č. j. 27 Co 67/2017-658, potvrdil rozhodnutí soudu prvního stupně ve výroku, jímž byla žaloba vůči žalovanému 2) zamítnuta, ve výroku, jímž byla žalovaná 1) uložena povinnost zaplatit žalobkyni 4.458.349 Kč s příslušenstvím, jej změnil tak, že žalobu v této části zamítl, a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Neztotožnil se se závěrem soudu prvního stupně, že žalovaná 1) nese odpovědnost za zhotovení vadného díla, v důsledku čehož by měla odpovídat za škodu vadami díla způsobenou. Vzhledem k charakteru předmětné umělé nerovnosti a jejímu umístění lze předpokládat, že by účel, pro který byla na žádost obce vybudována, pravděpodobně plnila, a to bez ohledu na skutečnost, že nešlo o obvyklý způsob převádění vody přes komunikaci. Samotné neohlášení stavby, způsob jejího provedení, popř. její provedení bez projektové dokumentace, nemohlo způsobit úraz V., neboť ze závěru znaleckého posudku VUT Brno plyne, že cyklista začal brzdit těsně před umělou nerovností, a to v reakci na neočekávanou překážku, která nebyla nijak označena. Pokud by cyklista s brzděním nezačal a pokračoval v plynulé jízdě, k zablokování jeho předního kola a následnému pádu by vzhledem k tvaru překážky a její výšce nedošlo. Nelze tedy dovodit, že by vybudování díla zvoleným způsobem bylo příčinou pádu a úrazu poškozeného, byť je pravdou, že vykazovalo odlišnosti od standardních způsobů vyhotovování příčných odvodňování komunikací. Žalované 1) pak nelze přičítat ani porušení povinnosti plynoucí z § 551 obch. zák., neboť v řízení nebylo prokázáno, že by její právní předchůdkyně obdržela od žalovaného 2) konkrétní pokyny týkající se způsobu provedení příčného odvodnění komunikace, na jejichž případnou nevhodnost by jej byla jako odborník a zhotovitel díla povinna upozornit. Odvolací soud proto shledal právní posouzení soudu prvního stupně ve vztahu k žalované 1) nesprávným. Výrok napadeného rozsudku, jímž byla zamítnuta žaloba vůči žalovanému 2), naopak odvolací soud označil za správný. Obdobně jako soud prvního stupně uzavřel, že žalovaný 2) nevystupoval při uzavírání smlouvy o dílo sám za sebe, vlastním jménem a na vlastní riziko, nýbrž jednal jako zástupce obce XY, podle jejích pokynů a v jejím zájmu. Lze mu sice vytknout, že nezajistil označení vybudované terénní vlny příslušnými dopravními značkami (příčinou pádu poškozeného a jeho fatálních zranění bylo především brzdění kola v reakci na neoznačenou překážku), to však nic nemění na tom, že byl toliko osobou, kterou obec použila k vyřízení záležitosti rekonstrukce místní komunikace ve smyslu § 420 odst. 2 obč. zák., a která sama za škodu způsobenou při této činnosti neodpovídá, nikoliv přímým škůdcem. Jelikož vztah starosty a obce není ani vztahem pracovněprávním, nelze dovodit, že by obci XY vznikl vůči žalovanému 2) jakýkoliv nárok, který by byl způsobilý přejít na žalobkyni.

Rozsudek odvolacího soudu napadla žalobkyně dovoláním, jehož přípustnost dovozuje z toho, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázek hmotného práva, které dosud v rozhodovací praxi dovolacího soudu nebyly vyřešeny, při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, popř. které jsou dovolacím soudem rozhodovány rozdílně. Vymezuje k dovolacímu přezkumu následujících šest otázek: 1) zda je podle obchodního zákoníku

dílo vadné, jestliže zhotovitel nepostupoval podle technických norem a vytvořil dílo zakládající závadu ve sjízdnosti vozovky ve smyslu § 26 odst. 6 zákona č. [13/1997](#) Sb., o pozemních komunikacích (dále jen „silniční zákon“), 2) zda je porušení prevenční povinnosti zhotovitelem podle § 415 obč. zák. podmíněno vadou díla, 3) zda zhotovitel poruší právní povinnost tím, že v rozporu s § 551 odst. 1 obch. zák. neupozorní objednatele na jeho nevhodný pokyn, 4) zda zhotovitel poruší právní povinnost provedením stavby v rozporu se stavebním zákonem a technickými normami, 5) zda starosta patří mezi osoby použité při činnosti právnické osoby podle § 420 odst. 2 obč. zák., a 6) zda lze postih podle § 440 obč. zák. uplatnit i vůči osobám použitým při činnosti právnické osoby podle § 420 odst. 2 obč. zák. a zda toto právo přechází na pojistitele. K prvním dvěma otázkám dovolatelka namítá, že její regresní nárok vůči žalované 1) zakládá zejména právě vadné provedení díla, jehož součástí bylo i odvodnění realizované formou příčné terénní vlny, která vytvořila na vozovce závadu ve sjízdnosti a která byla zhotovena zcela nevhodným způsobem a navíc v rozporu s technickými normami. Ke třetí a čtvrté otázce dovolatelka zdůrazňuje, že žalované 1) je nutno přičítat rovněž porušení povinnosti plynoucí z § 551 odst. 1 obch. zák., neboť její právní předchůdkyně neupozornila objednavatele díla na nevhodný pokyn týkající se odvodnění vozovky příčnou terénní vlnou [závěr odvolacího soudu o tom, že žalovaný 2) žádný pokyn v daném směru vůči první žalované neučinil, podle jejího názoru z provedení dokazování nevyplývá, odvolací soud k němu navíc dospěl, aniž by zopakoval relevantní důkazy či dokazování doplnil], a postupovala rovněž v rozporu s § 160 zákona č. [183/2006](#) Sb., stavebního zákona, § 29 odst. 1, 2 silničního zákona, potažmo s § 415 obč. zák., neboť měla jakožto dlouholetý profesionál v oboru předvídat, že pokud v nepřehledném místě za zatáčkou vybuduje v rozporu s technickými normami a předpisy příčnou terénní vlnu, může dojít ke vzniku škody. V dané situaci buď neměla práce vůbec zahájit, anebo měla alespoň dbát na to, aby byla umělá nerovnost označena dříve, než bude opravená vozovka předána k užívání. Za chybné považuje dovolatelka rovněž posouzení otázky příčinné souvislosti, v souvislosti s čímž odvolacímu soudu vytýká, že nezohlednil všechny skutečnosti vedoucí ke vzniku škody, zejména zcela opomenul hlavní příčinu v podobě vadného a neodborného zhotovení předmětné terénní vlny. V další části dovolání (otázky pátá a šestá) pak dovolatelka vznáší námitky proti posouzení nároku uplatněnému vůči žalovanému 2). Má za to, že nalézací soudy v rozporu s judikaturou odvolacího soudu (zejm. rozhodnutí sp. zn. 25 Cdo 1319/2004) poskytly jmenovanému plnou „odpovědnostní imunitu“, kterou přitom nepožívá ani zaměstnanec podle pracovněprávních předpisů. Je přesvědčena, že žalovaný 2) porušil minimálně tzv. prevenční povinnost ve smyslu § 415 obč. zák., neboť převzal dílo, které nebylo nijak označeno, představovalo závadu ve sjízdnosti vozovky a nebylo bezpečné, přičemž porušení této povinnosti vedlo k následnému vzniku škody. Konečně pak namítá, že požadavek na odvodnění vozovky vzešel od druhého žalovaného nad rámec původně sjednané smlouvy, zastupitelstvo obce o něm nevědělo a nelze tudíž ani dovodit, že by v dané záležitosti žalovaný 2) vystupoval v pozici tzv. použité osoby ve smyslu § 420 odst. 2 obč. zák. I pokud by však žalovaný 2) do této kategorie spadal, neexistuje žádný důvod, proč by vůči němu obec (potažmo žalobkyně) neměla mít právo postihu ve smyslu § 440 obč. zák. Navrhla, aby odvolací soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná 1) se ve vyjádření k dovolání plně ztotožnila se závěry napadeného rozsudku, jež považuje za jasné, přiléhavé a přesvědčivě zdůvodněné. K možné aplikaci ustanovení § 551 odst. 1 obch. zák. uvedla, že jelikož požadavek na odvodnění vozovky byl obvyklý a konkrétní pokyny týkající se způsobu provedení díla od objednatele neobdržela, nebylo ve smyslu citovaného ustanovení na co upozorňovat. Poukázala na nezávaznou povahu technických norem, jejichž nerespektování nelze považovat za porušení právní povinnosti, jakož i na to, že vady díla je nutno posuzovat z hlediska jeho vlastností, kvality a funkčnosti pro zvolený účel, nikoli z hlediska souladu s technickými normami. K otázce označení vzniklé nerovnosti uvedla, že to bylo plně věcí investora, neboť zakázka neobsahovala požadavek na provedení dopravního značení. Navrhla, aby bylo podané dovolání zamítnuto a žalobkyně zavázána k náhradě nákladů řízení žalované 1).

Žalovaný 2) v podaném vyjádření uvedl, že jelikož při vyřizování záležitosti rekonstrukce místní komunikace vystupoval v pozici tzv. použité osoby podle § 420 odst. 2 obč. zák., jež za způsobenou škodu sama neodpovídá, nelze proti němu uplatňovaný nárok shledat oprávněným. V rámci poměrně rozsáhlé argumentace žalovaný 2) poukázal především na povahu vztahu starosty a obce, na komentářovou literaturu a judikaturu Nejvyššího soudu vztahující se k ustanovení § 420 odst. 2 obč. zák., resp. § 440 obč. zák., jakož i na ustanovení § 33 zákona č. [37/2004](#) Sb., o pojistné smlouvě, jež nepovažuje v projednávané věci za naplněné. Dále vyjádřil přesvědčení, že v příčinné souvislosti s pádem poškozeného nebyla vzniklá překážka na vozovce, nýbrž nedůvodné brzdění poškozeného cyklisty. Navrhl, aby bylo podané dovolání odmítnuto, popř. zamítnuto a žalobkyně zavázána k náhradě nákladů řízení žalovaného 2).

Vzhledem k tomu, že dovoláním napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 26. 7. 2017, Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) postupoval podle zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném do 29. 9. 2017 (srov. čl. II bod 2. zákona č. [296/2017](#) Sb. – dále též jen „o. s. ř.“). Po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastníkem řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupenou advokátem ve smyslu § 241 o. s. ř., dospěl k závěru, že dovolání je přípustné, neboť otázka pasivní věcné legitimace žalovaného 2) jako starosty obce byla vyřešena v rozporu s judikaturou dovolacího soudu; dovolání je v této části důvodné. Dovolání proti výrokům týkajícím se žalované 1) není podle § 237 o. s. ř. přípustné.

Podle § 242 odst. 1 a 3 o. s. ř. dovolací soud přezkoumá rozhodnutí odvolacího soudu v rozsahu, ve kterém byl jeho výrok napaden; přitom je vázán uplatněnými dovolacími důvody včetně toho, jak je dovolatel obsahově vymezil. Dovolatelka formuluje šest právních otázek, které podle jejího názoru nebyly dosud dovolacím soudem vyřešeny. Svou právní argumentaci však odvíjí od kritiky závěrů odvolacího soudu o příčině pádu cyklisty na příčné vlně.

Zjišťuje-li se v řízení o náhradu škody, zda protiprávní úkon škůdce, případně právem kvalifikovaná okolnost, a vzniklá škoda na straně poškozeného jsou ve vzájemném poměru příčiny a následku, je otázka existence příčinné souvislosti otázkou skutkovou (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 2. 2002, sp. zn. 21 Cdo 300/2001, Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, C. H. Beck, dále jen „Soubor“, C 1025, nebo rozsudek ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 25 Cdo 915/2005). Příčinná souvislost se nepředpokládá, nýbrž musí být prokázána, a v tomto směru jde tedy o otázku skutkových zjištění. Právní posouzení příčinné souvislosti pak spočívá ve stanovení, mezi jakými skutkovými okolnostmi má být existence vztahu příčiny a následku zjišťována, případně zda a jaké okolnosti jsou způsobilé tento vztah vyloučit (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2007, sp. zn. 25 Cdo 915/2005, nebo ze dne 6. 11. 2007, sp. zn. 25 Cdo 3334/2006, Soubor C 5514).

Dovozuje-li dovolatelka, že příčná terénní vlna byla hlavní příčinou pádu cyklisty, zpochybňuje správnost skutkového zjištění, opřené o provedený znalecký posudek, že samotná vlna na vozovce by pád cyklisty nezpůsobila, neboť pokud by ji zaznamenal včas a nezačal před ní prudce brzdit, dokázal by ji vzhledem k jejímu tvaru a výšce plynule a bez kolize přejet. Zpochybnění skutkového stavu věci ovšem není způsobilým dovolacím důvodem (podle § 241a odst. 1 věty první o. s. ř. jím může být pouze nesprávné právní posouzení věci) a nelze jím založit přípustnost dovolání. Názor dovolatelky, že nebytí příčné vlny, nenastala by kritická dopravní situace, neodlišuje tzv. faktickou (přirozenou) kauzalitu od kauzality právní, neboť ne všechny fyzikální příčiny jsou významné z hlediska právního pojetí příčinné souvislosti. Právní kauzalita (někdy nazývaná též přičitatelnost) není neomezená a je užší než kauzalita faktická (Tichý, L., Hrádek, J.: Deliktní právo, 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2017, s. 140, bod 245). Závěr odvolacího soudu, že cyklista reagoval na nenadálou situaci nevhodně, protože nebyl žádným značením upozorněn na blížící se nerovnost, a že tudíž bezprostřední příčinou nehody nebyla sama o sobě terénní nerovnost, nýbrž její náhlý výskyt před jedoucím cyklistou, tj. nedostatek silničního značení, tak odpovídá pojetí právně relevantní bezprostřední příčiny vzniku škody.

Nelze-li tedy zpochybnit skutkový závěr odvolacího soudu o příčině pádu cyklisty, nemohou přípustnost dovolání založit právní otázky vymezené v dovolání, které jsou budovány na odlišném skutkovém základu. Bylo-li příčinou vzniku škody na zdraví cyklisty nedostatečné upozornění na nerovnost vozovky, není pro rozhodnutí podstatné, zda a jak si počínala při své stavební činnosti právní předchůdkyně žalované 1), tj. na řešení otázek 1) - 4) napadené rozhodnutí nespočívá a pro jejich řešení nelze založit přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. Absence výslovného upozornění zhotovitele na vybudovanou překážku a její potenciální nebezpečnost postrádá v daném směru relevanci, neboť to byla především obec XY, kdo jakožto subjekt působící profesionálně v oboru a odpovídající za bezpečnost pozemních komunikací ve svém vlastnictví, měl dbát o zajištění řádného označení příčné vlny ještě před zpřístupněním upravené komunikace veřejnosti, a komu je tak nutno klást případný nedostatek takového označení plně k tíži.

Nejvyšší soud proto dovolání žalobkyně proti výrokům rozsudku, jimiž odvolací soud rozhodoval ve vztahu mezi žalobkyní a žalovanou 1), podle § 243c odst. 1 věty první o. s. ř. odmítl.

Ve vztahu k nároku uplatněnému dovolatelkou proti žalovanému 2) platí, že v situacích předvídaných ustanovením § 420 odst. 2 obč. zák. je subjektem odpovědným za škodu vždy výhradně ten, kdo užil jiného ke své činnosti. Pouze proti této osobě zakládá zákon poškozenému oprávnění domoci se nároku z titulu náhrady škody, aniž by mu současně umožňoval jakkoliv postihnout rovněž toho, kdo jako tzv. použitá (pomocná) osoba svým počínáním škodu reálně způsobil. To však neznamená, že by byla použitá osoba za své jednání zcela nepostižitelná, neboť právní řád může vůči ní založit právo tzv. regresního postihu, které svědčí odpovědnému subjektu, jenž poškozenému splnil svou povinnost k náhradě škody. Ustanovení § 420 odst. 2 obč. zák. v tomto směru výslovně hovoří o zachování odpovědnosti zaměstnanců podle předpisů pracovního práva, touto dílčí úpravou se však možnosti regresního vypořádání nevyčerpávají a není vyloučeno, aby byly zakotveny rovněž na dalších místech zákona. Obecné ustanovení v tomto směru, jež bude subsidiárně dopadat na veškeré odpovědnostní vztahy podléhající režimu občanského zákoníku, představuje především § 440 obč. zák., jež zakládá postih každému, kdo odpovídá za škodu způsobenou počínáním jiného, a jímž se řídí rovněž vypořádání mezi osobou použitou a osobou užívající v situacích, v nichž nebude možno aplikovat odpovědnost podle pracovníprávních předpisů.

Odpovědnost starosty obce za škodu, kterou obci způsobil při výkonu funkce, se řídí občanským zákoníkem, nikoliv zákoníkem práce (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 2. 2005, sp. zn. 25 Cdo 1319/2004, č. 16/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Z toho mimo jiné plyne, že vznikne-li obci povinnost k náhradě škody způsobené počínáním jejího starosty při výkonu jeho funkce, není vyloučeno, aby se po něm posléze podle ustanovení § 440 obč. zák. domáhala uhrazení toho, co musela v důsledku jeho jednání či opomenutí sama plnit. Z ustanovení § 827 obč. zák., ve znění účinném do 31. 12. 2004, tj. v době uzavření pojistné smlouvy (srov. přechodné ustanovení § 72 zákona č. [37/2004](#) Sb., o pojistné smlouvě a o změně souvisejících zákonů), lze pak jednoznačně dovodit, že poskytne-li v takové situaci náhradu škody poškozenému pojistitel, s nímž měla dotyčná obec sjednáno pojištění své odpovědnosti, přejde na něj okamžikem poskytnutí takového plnění nárok z regresního postihu obce vůči starostovi.

Odkaz žalovaného 2) na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 10. 2005, sp. zn. 25 Cdo 1479/2005, je v daném ohledu zcela nepřipadný, neboť v něm byla řešena diametrálně odlišná právní otázka, konkrétně zda odpovědnost zhotovitele díla za škodu způsobenou při provádění díla vylučuje přímou odpovědnost podnikatelského subjektu, který škodu způsobil, přičemž odvolací soud zaujal stanovisko, že nikoliv, ledaže by šlo o případ předvídaný ustanovením § 420 odst. 2 obč. zák. Ve stávajícím řízení však není řešena otázka přímé odpovědnosti tzv. použité osoby vůči poškozenému, nýbrž otázka následného vzájemného vypořádání této osoby s tím, kdo ji užil ke své činnosti, včetně možných dalších dopadů z hlediska problematiky pojištění.

Ze shora uvedeného vyplývá, že právní názor, z něhož vycházel odvolací soud i soud prvního stupně při posouzení nároku uplatněného vůči žalovanému 2), není správný, neboť v něm nebyla žádným způsobem zohledněna možná aplikace ustanovení § 440 obč. zák., včetně dalších případně z něho plynoucích důsledků. Za této situace je rozhodující, zda žalovaný 2) jako starosta obce jednáním popsaným v žalobě způsobil povinnost obce nahradit škodu poškozenému cyklistovi, jemuž poskytla dovolatelka pojistné plnění. Žalovaný 2) v posuzovaném případě zajišťoval ze své funkce rekonstrukci místní komunikace v obecním vlastnictví, v jejímž rámci nechal zhotovit rovněž příčný odvodňovací práh, kterým měl být zabezpečen svod dešťových srážek k přilehlým lesním pozemkům namísto ke stavebním pozemkům nacházejícím se na druhé straně cesty. Jestliže ovšem bylo zjištěno, že výsledek této činnosti nebyl bezprostřední příčinou škody na zdraví cyklisty, pak důvodnost regresního nároku žalobkyně nelze opírat o úvahy ohledně porušení právní povinnosti žalovaného 2) v procesu provedení této stavební úpravy. Vedla-li k úrazu cyklisty jeho reakce na neočekávanou překážku, jejíž hrozbu zřejmě přecenil a nezvládl přejezd přes vyvýšení, byl by postižní nárok obce (resp. do jejího postavení vstoupivší dovolatelky) vůči žalovanému 2) založen, pokud by porušil právní povinnost ve vztahu k požadavkům, které na vlastníka komunikace klade silniční zákon, případně povinnost generální prevence. Dovolatelka již v žalobě tvrdila, že žalovaný 2) byl pověřen též činností k zajišťování označení závad ve sjízdnosti podle silničního zákona a že to byl on, kdo zavinil absenci upozornění na terénní nerovnost. Odvolací soud velmi stručně uvedl, že žalovanému 2) lze vytkat, že nezajistil označení vybudované terénní vlny příslušnými dopravními značkami a že v tom lze spatřovat jisté nedbalostní zavinění obce XY na úrazu V., nicméně se podrobněji touto otázkou nezabýval vzhledem k nesprávnému závěru, že postavení použité osoby vylučuje postižní právo podle § 440 obč. zák. proti žalovanému 2).

Dovolací soud z těchto důvodů zrušil rozsudek odvolacího soudu s výjimkou výroků, jež se týkají žalované 1), a to včetně závislých výroků o náhradě nákladů řízení. Protože se tyto důvody vztahují i na rozhodnutí soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud v odpovídajícím rozsahu i je a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost](#)